

بر گرفته از سایت حزب آزادگان افغانستان

09-04-22

درس هایی از انتخابات گذشته

دوکتور میر محمد محفوظ ندایی رییس سر پرست حزب آزادگان افغانستان در انتخابات گذشته ریاست جمهوری افغانستان به حیث نامزد مستقل شرکت کرده بود. مجیب مهرداد تجارب و درسهایی از آن انتخابات را ضمن گفت و شنودی با او بازگو می کند.

آزادگان: در انتخابات ریاست جمهوری گذشته، شما نیز نامزد انتخاباتی بودید. آیا شما به حیث یک شخصیت مستقل در این انتخابات شرکت کرده بودید یا به عنوان نماینده کدام گروه و یا حزب سیاسی؟
داکتر ندایی: هر چند من رییس حزب اتحاد ملی بودم، اما با در نظر داشت اینکه یک مخاصمت جدی در برابر احزاب سیاسی به مشاهده می رسید و این مخاصمت را شخصاً حین تدوین و بررسی قانون انتخابات که در آن زمان عضویت کابینه را داشتم، احساس کردم. بنا بر فیصله شورای مرکزی حزب اتحاد ملی، تصمیم بر آن شد تا من حیث یک کاندیداتور مستقل در مبارزات انتخاباتی ریاست جمهوری شرکت کنم.

آزادگان: آیا امکان دارد از شما بپرسیم در صورتی که می دانستید آقای کرزی یگانه نامزد مورد حمایت جامعه بین المللی در انتخابات ریاست جمهوری بود، شما با کدام انگیزه و با چه پشتوانه در این انتخابات دشوار شرکت کردید؟

داکترندایی: درحالی که من مطلقاً می دانستم که آقای کرزی یگانه نامزد مورد حمایت جامعه بین المللی است، برای آن در این مبارزات انتخاباتی شرکت کردم تا یک سلسله حقایق را برای مردم افغانستان بیان کنم. من نامزدی بودم که با اهداف صریح دموکراسی در این انتخابات پا گذاشتم. من در همان موقع به مردم علناً خاطر نشان کردم که اینها برای بهبودی و رفاه شما کار نخواهند کرد.

آزادگان: لطفاً به صورت فشرده بگویید که با چه مرام انتخاباتی در این مبارزه شرکت کرده بودید، یعنی چه نوع دولتی می خواستید؟

داکترندایی: به پاسخ این سوال شما من مطابق به مرام انتخاباتی ای که در همان زمان رسماً اعلان کرده بودم و اکنون نیز در اسناد رسمی انتخاباتی آن زمان موجود است، دولت مورد نظر خود را چنین تعریف کرده بودم: "دولت نباید ساختار دولتی و حکومتی را در انحصار یکی از اقوام یا گروهی قرار دهد، ساختار دولتی و نظام دموکراسی و انتخاباتی با صراحت با چنین مسأله ای مخالف است... مبارزه قاطع و بی امان علیه تفکرات و سیاست های جدایی طلبانه و نابرابری های ملی، قومی و قوم پرستانه... ایجاد زمینه عملی تفاهم و همگرایی ملی به منظور استحکام وحدت برادرانه و تعقیب سیاست های عملی و کار فرهنگی روشنگرانه... تبلیغ و ترویج تفرقه و نابرابری ملی خیانت ملی بوده برضد آن تدابیر به خصوص اتخاذ می گردد... دولت ملی با تامین رشد همه جانبه زیربنای اجتماعی و اقتصادی و امحای بنیادی عقب ماندگی عمومی جامعه ما (ملت واحد)، در نهایت دولت ملی را به ظهور می رساند".

آزادگان: آیا از نظر شما انتخابات گذشته ریاست جمهوری آزادانه و منصفانه بود؟

داکترندایی: به هیچ صورت. انتخابات ریاست جمهوری گذشته نه شفاف و نه آزاد و منصفانه بود.

آزادگان: چه مشکلات و موانع سبب عدم موفقیت رقبای انتخاباتی آقای کرزی در انتخابات گذشته شدند. شخص شما با چه مشکلات و موانع مواجه شدید؟

داکترندایی: در انتخابات گذشته کاندیداتورها با مشکلات و موانع متعددی روبه رو شدند. همین امر موجب شد تا ما از یونما یا دفتر معاونت ملل متحد برای افغانستان طالب یک هیئت جهت بررسی تخلفات انتخاباتی شویم. سه نفر هیئت ناظر انتخاباتی که در بین ایشان یک قاضی محکمه هاگ هم شرکت داشت، مامور بررسی شکایات شدند. همه نامزدهای انتخاباتی که شکایتی داشتند، با ارایه اسناد، شکایات شان را به این هیئت سپردند. من شخصاً با حکمی که از هاگ آمده بود، در خانه خود ملاقات کردم. او به من اعتراف کرد که تخلفات صورت گرفته است. قاضی نامبرده برای سبک ساختن مسولیت وجدانی اش این نکته را به من ابراز کرد. اما از جانب دیگر چون قرار جامعه بین المللی بر آن بود که حتماً آقای کرزی رئیس جمهور شود، هیئت نتیجه بررسی اش را به دلیل آنکه نقش اجرایی نداشت به یونما سپرد، اما یونما آن را مسکوت گذاشت. یک کاپی دآوری این هیئت بین المللی برای بررسی تخلفات انتخاباتی که دال بر عدم منصفانه بودن این انتخابات است، به زبان انگلیسی در نزد من موجود است.

آزادگان: آیا از انتخابات گذشته می توان درسهایی برای نامزدان ملی و دموکرات در انتخابات ریاست جمهوری ای که در پیش رو است، بیرون داد؟ اگر بلی، پس این درس ها کدام ها اند؟

داکتر ندایی: در انتخابات گذشته قریب به 18 کاندیداتور وجود داشت. یکی از خصوصیات این کاندیداتورها تفاوت های اساسی در مضمون سیاسی و انتظارات شان از نتایج انتخابات بود. با آنکه تخلفات انتخاباتی بسیار آشکار و آفتابی بود و حتا شاکیانی که بیشترین رای را برده بودند، مستند ترین شکایات را ارائه کردند، لکن اغلب در صدد امتیاز گرفتن بودند تا شفافیت انتخابات. برخی هم اولین تجربه دموکراسی را دلیل قرار داده بودند. هرگاه ایشان می توانستند یک نامزد واحد را در برابر کرسی حمایت بکنند، بدون تردید انتخابات به دور دوم کشانده می شد.

در انتخابات ریاست جمهوری که قرار است در ماه اسد سال جاری برگزار شود، هرگاه نامزدانی که از نگاه برنامه و اهداف عملی سیاسی نزدیک اند، از کاندیداتور واحدی پشتیبانی کنند، نتایج بهتر به نفع دموکراسی به دست می آید.

اکثر کسانی که رای می دهند بی سواد اند. در انتخابات گذشته همه اختیارات در دست کمیون انتخابات و یونما که هر دو خواهان رییس جمهور شدن کرسی بودند، قرار داشت. وقتی که یک رای دهنده بی سواد می خواست به کس دیگری رای بدهد، مسؤول حوزه انتخاباتی آن خانه را که در ورقه رای به کرسی اختصاص داشت نشانی می کرد. در دور جاری باید ترتیبی گرفته شود که رای دهندگان بی سواد فریب نخورند. در دور گذشته حتا پولیس و منسوبان امنیت دولتی کوشش می کردند رای دهندگانی را که به کرسی رای نمی دادند تخویف کنند. بنابراین از مداخله بیجای نیروهای امنیتی و پولیس باید جلوگیری شود.

برای جلوگیری از تقلب باید نمایندگان کاندیداتورها در محل رای دهی حضور داشته باشند، شمارش آرا نیز باید در حضور ایشان صورت بگیرد. گاهی مسایلی چون استفاده مشترک از وسایل نقلیه برای انتقال رای دهندگان به محلات رای دهی نیز سهولت در کار رای دهندگان را افزایش می دهد.

در انتخابات گذشته 40 ملیون ورقه رای دهی چاپ شده بود. این در حالی است که 10.5 ملیون نفر کارت رای دهی گرفته بودند و 8.5 ملیون نفر رای دادند. این کار ایجاب می نمود که بلافاصله اوراق رای دهی اضافی شمارش و مهر و لاک می شدند تا مبادا مورد سوء استفاده قرار گیرند. متأسفانه در انتخابات گذشته چنین کاری صورت نگرفت. تقلب هم به وجود آمد.

رنگ های تقلبی که به سهولت زایل می شدند، تقلب دیگری بود که یک رای دهنده را قادر می ساخت چندین بار رای بدهد. در انتخاباتی که در پیش رو است، باید به این نکته و احتمالات مشابه آن توجه زیاد صورت گیرد.

آزادگان: جناب داکتر صاحب از اینکه وقت تان را در اختیار ما گذاشتید سپاس گزار و مشکوریم.

داکتر ندایی: از شما هم تشکر.

مصاحبه کننده: مجیب مهرداد